

Dr. Tülay Gökdemir Tamer

**BANKA HUKUKUNDA
KREDİLERİN İZLENMESİ**

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM BANKA HUKUKUNDA KREDİ KAVRAMI VE KREDİ VERME FAALİYETİNİN HUKUKİ ÇERÇEVESİ

I. KREDİ KAVRAMI.....	3
A. Kredinin Tanımı	3
B. Kredinin Unsurları	6
1. Sözleşme Unsuru.....	6
2. Risk Unsuru.....	9
a. Genel Olarak	9
b. Operasyonel Risk	10
c. Kredi Riski	11
d. Piyasa Riski.....	13
e. Sistemik Risk.....	14
3. Zaman Unsuru	15
C. Banka Hukukunda Kredi Sayılan İşlemler	17
D. “Kredi Kuruluşu” Olarak Banka	19
E. Banka Hukuku Yönünden Kredi Verme Faaliyeti.....	21
II. KREDİ FAALİYETİNE İLİŞKİN DÜZENLEMELER.....	24
A. Ulusal Düzenlemeler	24
1. Genel Hüküm Niteliğindeki Düzenlemeler.....	25
2. Özel Hüküm Niteliğindeki Düzenlemeler	26

a. Bankacılık Kanunu.....	26
b. Çek Kanunu.....	30
c. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu.....	31
d. Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu.....	32
e. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun.....	33
B. Uluslararası Düzenlemeler	34
1. Genel Olarak	34
2. Basel Bankacılık Denetim Komitesi Düzenlemeleri	35
3. Avrupa Birliği Düzenlemeleri	36
4. Uluslararası Muhasebe Standartları (IFRS)	38
5. Diğer Uluslararası Kuruluşlarca İhdas Edilen Belgeler.....	39
6. İsviçre ve Alman Hukuku Düzenlemeleri	39
III. MÜNFERİT KREDİ TÜRLERİ ve KREDİ NİTELEMESİNE BAĞLANAN SONUÇLAR.....	41
A. Nakdi- Gayrinakdi Krediler.....	42
1. Nakdi Krediler	42
2. Gayrinakdi Krediler	43
a. Teminat Mektupları.....	45
b. Kabul, Aval ve Kefalet Kredileri	46
c. Kontrgarantiler	47
B. Kredilere İlişkin Diğer Sınıflandırmalar	47
1. Tüketici Kredisi- Ticari Kredi Ayrımı	48
2. Açık Kredi- Teminatlı Kredi Ayrımı	49
3. Tipik- Atipik Krediler Ayrımı	51
C. Kredi Nitelendirmesine Bağlanan Sonuçlar.....	52

İKİNCİ BÖLÜM

BANKALARDA KREDİLERİN TAHSİSİ SÜRECİ VE “İZLEME” KAVRAMI

I. BANKA GENEL KREDİ SÖZLEŞMELERİ ve UNSURLARI	53
A. Banka Genel Kredi Sözleşmeleri, Terminoloji Sorunu ve Hukuki Nitelik	53
1. Genel Olarak	53
2. Banka Genel Kredi Sözleşmesinin Unsurları	58
a. Güven Unsuru	58
b. Tarafların Anlaşması	59
c. Bankanın Krediyi Açma ve Kullandırma Taahhüdü	60
d. Kredi Alanın Talep Hakkı	60
e. İade ve Karşılık Bedel Taahhüdü	61
f. Münferit Kredi İşlemlerini İçerme ve Ayrılık İlkesi	61
g. Süreklilik Unsuru	64
3. Hukuki Nitelik	65
a. Tek Aşamalı Sözleşme Görüşleri	66
aa. Tüketim Ödücü Sözleşmesi Görüşü	66
bb. Tek Aşamalı Şartlı Sözleşme Görüşü	68
cc. Çerçeve Nitelikli Borçlandırıcı Sözleşme Görüşü	69
dd. Cari Hesap Sözleşmesi Görüşü	70
ee. Karma Sözleşme Görüşü	71
ff. Kendine Özgü (Sui Generis) Sözleşme Görüşü	71
b. Çok Aşamalı Sözleşme Görüşleri	73
aa. Önsözleşme Görüşü	73
bb. Opsiyon Sözleşmesi Görüşü	74
cc. Çerçeve Sözleşme Görüşü	75
dd. Ödünç Benzeri Sözleşme Görüşü	76
B. Banka Genel Kredi Sözleşmesinin Şekli	77
II. SÖZLEŞMENİN KURULMASI ve KREDİLERİN TAHSİSİ	82

A. Kredi Başvurusu ve Müşteri Değerlendirmesi	82
B. Kredi Sözleşmesinin Kurulması	83
C. Kredinin Kullanılması ve Kredinin Kullanılmasında “Banka Yönetimi”nin Rolü	87
III. SÖZLEŞMENİN TARAFLARI	88
A. Kredi Kuruluşları.....	89
B. Kredi Kullananlar	90
1. Genel Olarak	90
a. Gerçek Kişi Kredi Müşterileri.....	90
b. Tüzel Kişi Kredi Müşterileri	91
aa. Ticaret Şirketleri	92
i. Anonim Şirketler	93
ii. Limited Şirketler.....	94
iii. Kollektif Şirketler	95
iv. Komandit Şirketler.....	96
v. Kooperatif Şirketler	97
bb. Dernek ve Vakıflar.....	98
cc. Kamu Tüzel Kişileri	99
IV. KREDİLERİN İZLENMESİ.....	99
A. Genel Olarak	99
B. Kavram ve Amaç.....	103
C. Kredilerin İzlenmesine İlişkin Düzenlemeler.....	106
1. Uluslararası Düzenlemeler	106
a. Basel Düzenlemeleri	107
b. Avrupa Birliği Düzenlemeleri	108
c. Uluslararası Muhasebe Standartları (IFRS 9)	108
2. Türk Hukuku.....	108
a. Bankacılık Kanunu.....	109
b. Türk Ticaret Kanunu	111
c. İkincil Mevzuat	113
3. Karşılaştırmalı Hukuk Perspektifi.....	115

a. Alman Hukukunda Kredilerin İzlenmesi Rejimi	115
b. İsviçre Hukukunda Kredilerin İzlenmesi Rejimi	116
D. Hukukumuzda İzleme Faaliyetine İlişkin Araçlar ve Faaliyetin Kapsamı.....	118

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KREDİLERİN İZLENMESİNDE SORUMLULUK

I. BANKALARIN İZLEME SONUÇLARINA GÖRE ALMAKLA YÜKÜMLÜ OLDUKLARI HUKUKÎ ÖNLEMLER..	127
A. Kredinin Yeniden Sınıflandırılması	127
B. Teminatların Güçlendirilmesi/ Ek Teminat Talep Edilmesi	130
C. Kredi Limitinin Daraltılması veya Dondurulması.....	133
D. Yeniden Yapılandırma	137
E. Kredilerin Geri Çağırılması ve Bankanın Sözleşmeyi Feshetmesi	140
II. BANKA ANONİM ORTAKLIĞINDA KREDİLERİN İZLENMESİNDE GÖREVLİ ORGAN VE KOMİTELER.....	144
A. Genel Olarak	144
B. Yönetim Kurulu	145
C. Genel Müdür ve Yardımcıları.....	147
D. Kredi Komitesi.....	152
E. Denetim Komitesi ve İç Sistemler	155
1. Denetim Komitesi.....	155
2. İç Sistemler	157
a. İç Kontrol Sistemi.....	157
b. Risk Yönetimi Sistemi	158
c. İç Denetim Sistemi.....	160
III. SORUMLULUK.....	162
A. Genel Olarak	162
B. Anonim Şirketlerde “Yönetim”in Sorumluluğuna Genel Bakış...	163

1. Genel Olarak	163
2. Yönetimin Yetkilerinin Devri, Ortaklık Yönetiminin Yapısı ve Şekillenmesi.....	167
3. Yönetim Kurulunun “Üst Düzeyde Yönetim” Görevi.....	171
4. Yönetim Yetkisinin Devrinin Sorumluluğa Etkisi ve Farklılaştırılmış Teselsül.....	174
C. Anonim Ortaklıklarda Yönetim Sorumluluğu Rejiminin Bankalar Açısından Değerlendirilmesi	176
1. Genel Olarak	176
2. Sorumluluk Rejiminin Banka Anonim Ortaklığına Yansıması.....	180
3. Sorumlulukta Bankalara Özgü Hususlar	187
D. Sorumluluğa İlişkin Diğer Yaptırımlar	193
SONUÇ	195
KAYNAKÇA.....	197